

ПРОТОКОЛ № 2 – 2016 – КР
засідання Координаційної ради з екологічного маркування

Міністерство екології та природних ресурсів України
Орхуській інформаційно-просвітницькій центр
м. Київ, вул. Митрополита В. Липківського, 35

23 грудня 2016 року

Зареєстровані та присутні:

Голова: Красніков Д.А.

Відповідальний секретар: Іванова О.В.

Члени: Несміянов М.Г., Картавцев О.М., Коротков Б.В., Виговська Г.П.

Члени, які делегували право голосу за дорученням:

Куруленко С.С. (голос передано – Картавцеву О.М.), Заєць В.М. (голос передано – директору Департаменту продовольства Міністерства аграрної політики України, Морозу М.А.), Самчишин О.Т. (голос передано – Картавцеву О.М.), Калита П.Я. (голос передано – директору Органа сертифікації персоналу УАЯ, Кабакову Ю.Б.), Кузнецов Г.Д. (голос передано – Картавцеву О.М.), Милованов Є.В. (голос передано – виконавчому директору Федерації органічного руху України, Коняшину А.В.).

З 15 – членів Координаційної ради, з правом голосу присутні – 11, кворум є.

У засіданні взяли участь:

Від Всеукраїнської громадської організації «Жива планета»:

Берзіна С.В., президент;

Перминова С.Ю., директор Центру екологічної сертифікації та маркування.

Представники робочих груп ТК 82 з розроблення екологічних критеріїв:

Галина Бузан, начальник відділу стандартизації Інституту екологічного управління та збалансованого природокористування, секретар ПК 2 «Оцінка життєвого циклу» ТК 82;

Наталія Дюжилова, к.т.н., директор ДП «Український НД і проектно-конструкторський інститут будівельних матеріалів та виробів»;

Тетяна Багаєва, с.н.с лабораторії силікатних матеріалів ДП «Український НД і проектно-конструкторський інститут будівельних матеріалів та виробів»;

Дар'я Снегір'ова, спеціаліст з якості, стандартизації та сертифікації харчової продукції.

Від Міністерства аграрної політики та продовольства України:

Мороз М.А., директор Департаменту продовольства Міністерства аграрної політики України.

Інші запрошені:

Коняшин А.В. – виконавчий директор Федерації органічного руху України;

Кабаков Ю.Б. – директор Органа сертифікації персоналу УАЯ;

Цветкова Г.М. – координатор водних програм ВГО «МАМА-86»;

Березовська О.М. – президент ГС «Органічна Україна»;

Ракова О.О. – виконавчий директор ГС «Органічна Україна»;

Гладченко К.В. – директор ТОВ «КьюС»;

Шевчук О.С. – голова правління Асоціації «Виробники пінопласту України»

Клочков М.І. – керівник виробництва ТОВ «Чиста вода»

Бондаренко В. – технічний спеціаліст ТОВ «Сен-Гобен Будівельна продукція Україна»

По першому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ:

Краснікова Д.А., якій відкрив засідання і запропонував такий порядок денний та регламент:

1. Про зміни у складі Координаційної ради з екологічного маркування.

Доповідач: Берзіна С.В.

Регламент: 5 хв.

2. Про порядок визнання органу з екологічного маркування .

Доповідач: Берзіна С.В.

Регламент: доповідь – 10 хв., обговорення –5 хв.

3. Про застосування екологічного маркування відносно харчових продуктів в контексті Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (за результатами проведених консультацій та обговорень).

Доповідачі: Берзіна С.В., Мороз М.А., Березовська О.М.

Регламент: доповідь – 10 хв., обговорення –20 хв.

4. Розгляд та обговорення перед прийняттям проектів екологічних стандартів, розроблених підкомітетом 2 «Оцінка життєвого циклу» національного технічного комітету стандартизації ТК 82 «Охорона навколишнього природного середовища України» згідно ДСТУ ISO 14024:2002:

4.1. СОУ OEM 08.002.016.048:20XX Матеріали теплоізоляційні. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

Доповідач: Багаєва Т.Ю.

Регламент: доповідь – 20 хв., обговорення – 10 хв.

4.2. СОУ OEM 08.002.03.025:20XX Вода питна фасована.

Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу.

Доповідач: Снегірьова Д.В.

Регламент: доповідь – 20 хв., обговорення – 10 хв.

4.3 СОУ OEM 08.002.016.0XX:20XX Блоки віконні. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу.

Доповідач: Берзіна С.В.

Регламент: доповідь – 20 хв., обговорення – 10 хв.

5. Різне

ВИРШИЛИ: Затвердити пропонований порядок денний засідання без змін та доповнень.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ:

Берзіну С.В., яка повідомила про необхідність внесення змін до складу Координаційної ради у зв'язку з ротацією кадрів в організаціях, якими делеговані їх уповноважені представники:

1. Виключити зі складу Координаційної ради з екологічного маркування представника від громадської ради при Мінприроди України, голову громадської ради – **Савицького Валентина Вікторовича**, у зв'язку з переобранням.

2. Виключити зі складу Координаційної ради з екологічного маркування представника від Держпродспоживслужби України, завідувача сектору державного пробірного контролю Департаменту захисту прав споживачів – **Сліпченко Анастасію Євгенівну**, у зв'язку зі зміною з посади.

3. Прийняти до складу Координаційної ради уповноваженого представника від Держпродспоживслужби України, заступника начальника відділу безпечності харчових продуктів управління безпечності харчових продуктів та кормів Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарії – **Горбачевську Оксану Костянтинівну**.

5. Виключити зі складу Координаційної ради з екологічного маркування представника від Мінприроди України, начальника відділу з питань європейської інтеграції, адаптації Європейського законодавства та супроводження міжнародних договорів Юридичного департаменту – **Шимкус Марину Олександрівну**, за поданням Мінприроди України.

6. Включити до складу Координаційної ради з екологічного маркування уповноваженого представника від Мінприроди України, головного спеціаліста відділу з питань моніторингу довкілля, захисту озонового шару та технічного регулювання Департаменту з питань зміни клімату та захисту озонового шару – **Гончарову Ірину Іванівну**.

ВИРШИЛИ:

1. Виключити зі складу Координаційної ради з екологічного маркування: Савицького В.В., Сліпченко А.Є., Шимкус М.О.

2. Прийняти до складу Координаційної ради з екологічного маркування: Горбачевську О.К., Гончарову І.І.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

По другому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ:

Берзіну С.В., яка інформувала про проект наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Порядку визнання органу з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям», якій було розроблено відповідно до пункту 3 Технічного регламенту з екологічного маркування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2011 року № 529. Враховуючи роз'яснення Мінекономрозвитку (отримані в процесі погодження наказу перед реєстрацією в Мінюсті) про те, що Технічний регламент з екологічного маркування підпадає під сферу дії Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (чинного, в поточній редакції 2015 року), яким вже встановлена вимога – призначення органів з оцінки відповідності. Отже, у зв'язку з цим необхідно внести зміни до Технічного регламенту і замінити процедуру визнання на процедуру призначення органу з оцінки відповідності. Враховуючи добровільний характер, принципи та методи застосування екологічного маркування згідно вимог міжнародних стандартів ISO 14020 та ISO 14024, європейські та світові практики застосування екологічного маркування, виникла юридична колізія, яка потребує вирішення. Одним з шляхів врегулювання цього питання може розглядатися розробка та впровадження акту права, яким Технічний регламент з екологічного маркування може бути виведений з сфери дії Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

В обговоренні взяли участь: **Березовська О.М., Ракова О.О., Гладченко К.В., Картавцев О.М.**

ВИРІШИЛИ:

Інформацію про прийняти до відома.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 10, «проти» – 0, утримались – 1.

Рішення прийнято.

По третьому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ:

Берзіну С.В., яка запропонувала провести дискусію навколо питання, «Чи порушує Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» суб'єкт господарювання, якій застосовує екологічне маркування відносно сертифікованої продукції харчової промисловості згідно ISO 14024?»

Мороза М.А., якій висловив позицію Мінагрополітики України, що так, порушується, оскільки чинний Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (надалі – Закон) забороняє при маркуванні продукції, яка не відповідає вимогам цього Закону, використовувати позначення з написами «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», словами з префіксом «біо» тощо (пункт 7 статті 29). Кабінет Міністрів України був зобов'язаний привести інші акти права, зокрема, Технічний регламент з екологічного маркування, у відповідність до вимог Закону. Він також зазначив, що Закон відповідає вимогам Регламент Ради (ЄС) №834/2007 від 28 червня 2007 р. про органічне виробництво та маркування органічних продуктів і скасування Регламенту (ЄЕС) №0092/91), і у разі, якщо до цього Регламенту будуть внесені зміни чи доповнення щодо застосування позначення «екологічний» (відносно не органічних харчових продуктів), це можна розглядати як підставу порушувати питання і про внесення змін до Закону.

Гладченко К.В., яка розповіла, що в найближчій перспективі стандарти згідно Регламенту Ради (ЄС) №834/2007 будуть переглянуті і враховувати в якості критеріїв всі екологічні аспекти для оцінювання органічного землеробства. Тобто, органічний сертифікат та знак органічної сертифікації буде автоматично підтверджувати і відповідність екологічним критеріям. Вона висловила свою думку, що українській споживач не розуміється на різниці між еко- і органік- маркуванням. Таким чином, екологічне маркування продукції призводить до введення в оману споживача стосовно його органічного походження.

Березовську О.М., яка зазначила, необхідно внести заборону на екологічне маркування харчових продуктів. Таку заборону слід внести шляхом внесення відповідних змін Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини».

Картавцева О.М.: (на рекомендацію Березовської) зазначив, що деяка харчова продукція не може бути сертифікована як органічна, наприклад, питна вода.

Берзину С.В., яка акцентувала увагу усіх присутніх на такому:

1. Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» визначає основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, засади правового регулювання органічного виробництва, обігу органічної продукції та функціонування ринку органічної продукції, правові основи діяльності органів виконавчої влади та напрями державної політики у зазначеній сфері. Проте у статті 29 Закон зачіпає відносини у сфері виробництва, обігу та маркування продукції харчової промисловості, яка пройшла екологічну сертифікацію згідно вимог міжнародного стандарту ISO 14024 з метою застосування екологічного маркування, забороняючи застосування позначення «екологічний».

2. Питання можливості надання суб'єктам господарювання права розміщувати екологічне маркування на продуктах рослинного та тваринного походження, сільськогосподарській продукції, харчових продуктах (у тому числі необроблених) та кормах виключно у разі, якщо така продукція була

отримана в результаті органічного виробництва, не відповідають нормам права ЄС, зокрема не відповідають Регламенту Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року № 66/2010/ЄС про знак екомаркування Європейського Союзу, який не встановлює вимогу щодо органічного походження (і відповідної сертифікації) у якості критеріїв для застосування екологічного маркування відносно харчових і кормових продуктів, а також необроблених сільськогосподарських продуктів.

Також вона зазначила, що за результатами досліджень, проведених в ЄС, було обґрунтована можливість включення харчових продуктів і кормів у схему екологічного маркування ЄС. У березні 2012 року Радою ЄС було прийняте рішення про доцільність розширення схеми екологічного маркування ЄС на харчові та кормові продукти.

3. В Україні вже понад 15 років розвиваються системи органічної та екологічної сертифікації відповідно до вимог міжнародних та європейських стандартів. Ринок екологічно сертифікованої продукції в групі харчових продуктів є сформованим, українські товаровиробники-користувачі екологічних сертифікатів та маркування успішно експортують свою продукцію на ринки ЄС та до інших країн світу. На даний час екологічне маркування, включаючи позначення та написи «екологічний», «еко» застосовують виробники харчової продукції, які підтвердили екологічні переваги своєї продукції та її відповідність вимогам екологічних критеріїв шляхом проходження екологічної сертифікації відповідно до ДСТУ ISO 14024:2002 (ISO 14024:1999, IDT) Екологічне маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи.

4. Слід розуміти що системи органічної та екологічної сертифікації і маркування – це різні системи, що регулюються різними нормативними документами, є різними за своїми вимогами до продукції, органів сертифікації та методів оцінювання. Екологічна сертифікація харчової продукції проводиться на відповідність екологічним критеріям, які встановлюють більш жорсткі, ніж державні, норми щодо безпеки сировини, показники екологічної та енергетичної результативності технологічних процесів виробництва продукції, обмеження або виключення деяких найменувань харчових добавок, вимоги до упаковки. Ці вимоги визначають покращені екологічні характеристики продукції з урахуванням всіх етапів її життєвого циклу.

Екологічні критерії для сертифікації продукції розробляються шляхом гармонізації з міжнародними базовими екологічними критеріями міжнародної асоціації, яка об'єднує національні та мультинаціональні екологічні сертифікаційні системи – Глобальної мережі екологічного маркування (GEN, <http://www.globalecolabelling.net/>), до якої в т.ч. входить українська сертифікаційна система (<http://www.globalecolabelling.net/gen-members/green-companies-members-list/>).

5. Застосування екологічного маркування регулюється Технічним регламентом з екологічного маркування, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2011 № 529. Технічний регламент розроблено з урахуванням Регламенту Європейського Парламенту і Ради ЄС від 25 листопада 2009 р. 66/2010/ЄС про знак екологічного маркування Європейського Союзу, і містить посилання на положення ДСТУ ISO 14024:2002 Екологічне маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи.

Технічний регламент встановлює вимоги щодо присвоєння і застосування необов'язкового (добровільного) екологічного маркування в Україні, регламентує процедуру розроблення та перегляду екологічних критеріїв в рамках програми екологічного маркування типу I відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 14024:1999 (ДСТУ ISO 14024:2002 Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи.).

Стандарт ISO 14024 устанавлює принципи та методи, застосовні для розроблення програм екологічного маркування типу I, включаючи вибір категорій продукції, екологічних критеріїв продукції і функціональних характеристик продукції, а також для оцінювання та демонстрування відповідності. Цей стандарт також устанавлює процедури сертифікації для присвоєння цього маркування.

6. Екологічне маркування визначено одним з основних інструментів реалізації національної екологічної політики згідно Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року, затверджених Законом України від 21 грудня 2010 року № 2818-VI.

Краснікова Д.А.: закликав до співпраці і зазначив на необхідності подальшого вивчення можливостей вирішення спірних питань шляхом проведення відповідних досліджень та нормотворчої діяльності.

В обговоренні взяли участь: **Березовська О.М., Ракова О.О., Гладченко К., Картавцев О.М. Мороз, Несміянов М.Г., Берзіна С.В., Перминова С.Ю.**

ВИРШИЛИ:

1. Інформацію про прийняти до відома.
2. Рекомендувати ВГО «Жива планета» та ГС «Органічна Україна» із залученням інших зацікавлених організації напрацювати спільні пропозиції щодо вирішення порушеного питання та внести їх на розгляд до компетентних органів державної влади.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

По четвертому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ:

Багаєву Т.Ю., яка презентувала проект екологічного стандарту СОУ OEM 08.002.016.048:20XX Матеріали теплоізоляційні. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

В обговоренні проекту стандарту взяли участь: **Коротков Б.В., Берзіна С.В., Дюжилова Н.О., Виговська Г.П., Бондаренко В., Перминова С.Ю.**

ВИРШИЛИ:

Рекомендувати проект екологічного стандарту СОУ OEM 08.002.016.048:20XX Матеріали теплоізоляційні. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу до впровадження.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ:

Снегірвову Д.В., яка презентувала проект екологічного стандарту СОУ OEM 08.002.03.025:20XX Вода питна фасована. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу.

В обговоренні проекту стандарту взяли участь: **Кабаков Ю.Б., Коротков Б.В., Коняшин А.В., Берзіна С.В.**

ВИРІШИЛИ:

Рекомендувати проект екологічного стандарту СОУ OEM 08.002.03.025:20XX Вода питна фасована. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу до впровадження з урахуванням рекомендації (Короткова Б.В.): привести вимогу критерію «оптимальні транспортні маршрути» у даному та інших СОУ до вимірної категорії, надавши чітке/вимірне визначення поняттю «оптимальний».

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ:

Брзіну С.В., яка презентувала проект екологічного стандарту СОУ OEM 08.002.016.050:20XX Блоки віконні. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу.

В обговоренні проекту стандарту взяли участь: **Кабаков Ю.Б., Коротков Б.В., Коняшин А.В.**

ВИРІШИЛИ:

1. Рекомендувати проект екологічного стандарту СОУ OEM 08.002.016.0XX:20XX Блоки віконні. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 10, «проти» – 0, утримались – 1.

Рішення прийнято.

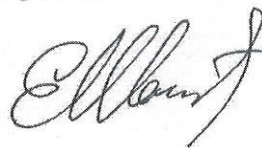
Голова

Красніков Д.А.

Відповідальний

секретар

Іванова О.В.

**Список членів Координаційної ради з екологічного маркування
за результатами засідання 23 грудня 2016 року**

№п/п	Статус, організація, посада	ПІБ
Український союз промисловців і підприємців		
1	Голова Координаційної ради: Віце-президент з питань інфраструктури та екологічної політики	Красніков Денис Анатолійович
Торгово-промислова палата України		
2	Голова Комітету підприємців з питань природокористування ТПП України	Куруленко Святослав Сергійович
Міністерство екології та природних ресурсів України		
3	Головний спеціаліст відділу з питань моніторингу довкілля, захисту озонового шару та технічного регулювання Департаменту з питань зміни клімату та захисту озонового шару	Гончарова Ірина Іванівна
Міністерство аграрної політики і продовольства України		
4	Начальник відділу технологій виробництва харчових продуктів Департаменту продовольства	Засць Валентина Миколаївна
ВГО «Союз споживачів України»		
5	Виконавчий директор	Несміянов Максим Григорович
Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба України, http://www.consumer.gov.ua)		
6	Заступник начальника відділу безпечності харчових продуктів управління безпечності харчових продуктів та кормів Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарії	Горбачевська Оксана Костянтинівна
Українська асоціація споживачів		
7	Президент Української асоціації споживачів	Самчишин Олег Тимофійович

ДП «Екологічні ініціативи» Мінприроди України		
8	Директор	Картавцев Олег Миколайович
Корпорація «Міжвідомчий центр сертифікації»		
9	Генеральний директор	Коротков Борис Володимирович
Ліга виробників харчових продуктів		
10	Директор	Кузнєцов Геннадій Дмитрович
Федерація органічного руху України		
11	Голова правління	Милованов Євген Володимирович
Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління		
12	Завідуюча кафедри екологічної безпеки Навчально-наукового інституту екологічної безпеки та управління, к. т.н.	Виговська Ганна Павлівна
Асоціація «Всеукраїнський союз виробників будівельних матеріалів та виробів»		
13	Президент	Салій Іван Миколайович
Українська асоціація якості		
14	Президент	Калита Петро Якович